

Tekenye község értékleltára

Készítette: **Káli Marianna**
okl. építésmérnök,
urbanista szakmérnök
(É 20-0332, TT 20-0332)

2020. december

KÉSZÜLT TEKENYE KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZAT MEGBÍZÁSÁBÓL
a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.)
Kormányrendelet 84. § alapján

TEKENYE ORSZÁGOS MŰEMLÉKI VÉDELEM ALATT ÁLLÓ ÉPÜLETEI

Sorszám:	Megnevezés:	Védettségi kategória:	Műemléki jegyzékszám:	Hrsz.:
M-01	R. k. templom	Műemlék	6518	33410

TEKENYE HELYI VÉDELEM ALATT ÁLLÓ ÉPÍTÉSZETI ÖRÖKSÉGE

Sorszám:	Megnevezés:	Cím:	Hrsz.:
HV-01	Plébánia	Gesztenyés út 4.	33415
HV-02	Generációk Háza	Hunyadi János utca 17.	33060
HV-03	Kultúrház	Hunyadi János utca 11.	33064
HV-04	Föld- és kézművesek háza	Kossuth tér 3.	33110/2
HV-05	Kereszt		030042/16
HV-06	Kereszt		030045/35
HV-07	Kereszt		31216
HV-08	Szobor		31573
HV-09	Kereszt	Móri utca	33293
HV-10	Szobor	Orgona utca 6.	33336
HV-11	Kereszt	Temető	32021/1
HV-12	Szobor	Kossuth tér 3.	33110/2
HV-13	Kereszt	Gesztenyés út 4.	33415
HV-14	Kereszt	Tekenye tér	33410
HV-15	Kereszt	Tekenye tér	33406
HV-16	Kereszt	Temető, Petőfi tér	33402
HV-17	Kereszt		31383
HV-18	Tájház	Hunyadi u. 16.	33470

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP

Megnevezés: Római katolikus templom

Sorszám: M-01

Műemléki jegyzékszám: 6518

Cím, elhelyezkedés

Település: Tekenye

Utca, házszám: Tekenye tér

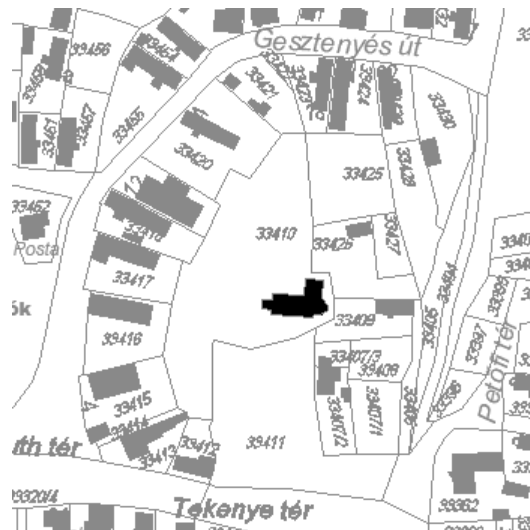
Hrsz.: 33410

Jelenlegi védelem:

Javasolt védelem:

Műemlék

-

Az építmény jelenlegi rendeltetése

Római katolikus templom

Az épület és környezetének leírása

Római katolikus templom (Havas Boldogasszony) barokk 1748,

Település központjában, dombon, szabadon álló, keletelt, egyhajós, poligonális szentélyzáródású templom, Ny-i homlokzata előtt toronnyal, a hajó felett nyereg, a szentély felől kontyolt nyeregtetővel, a szentély É-i oldalához csatlakozó sekrestyével.

Fiókos dongaboltozattal fedett hajó és szentély, a hajó bejárati oldalán karzat.

Berendezés: jellemzően 18. század közepe; főoltár, szószék, keresztelőmedence, 18. század közepe; két mellékoltár 20. század.

Épült 1748-ban, tornya 1757-ben készült el. 1913-ban bővítették, ekkor épült sekrestyéje is. A templomkertben 19. századi kőkereszt.

A templomot 2009-ben felújították, környékét rendezték, támfalat, feljárót és parkolóhelyeket építettek ki. A felújítás során falkutatás történt, az egykori falfestések rendszerének rekonstrukciós rajzait Vihart Anna és Csűrös Orsolya készítették el.

A hagyományos búcsú az augusztus 5-ét követő vasárnapon van.

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP

Megnevezés: Plébánia

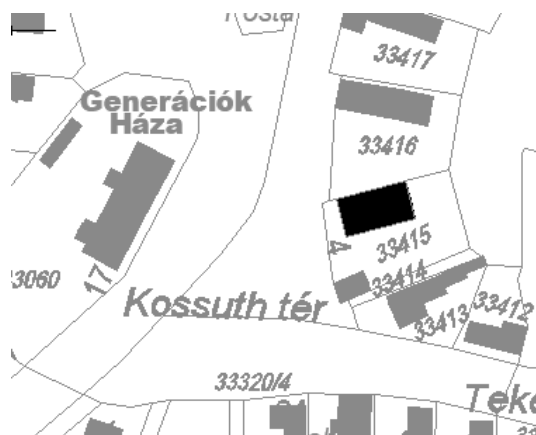
Sorszám: HV-01

Cím, elhelyezkedés

Település: Tekenye

Utca, házszám: Gesztenyés út 4.

Hrsz.: 33415

Jelenlegi védelem:

Javasolt védelem:

Helyi védelem

-

Az építmény jelenlegi rendeltetése:

plébánia, jelenleg használaton kívül van

Az épület és környezetének leírása:

A templom domb tövében elhelyezkedő, hagyományos tömegű, oromfalas épület, a tető gerince utcára merőleges kialakítású. Tetőhéjalása hagyományos cserép. A parasztházakhoz képest nagyobb épülettömeggel és belmagassággal rendelkezik. Kerítése épített, falazott.

Védendő:

Épület tömege, tetőhéjalása. Épített kerítés.

Korrekciós javaslat:

Az eltűnt homlokzati díszek visszaállítása, ha azokról régi fotó fellelhető. Utcai homlokzaton lévő látszó redőnytokok eltávolítása.

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP

Megnevezés: Generációk háza

Sorszám: HV-02

Cím, elhelyezkedés

Település: Tekenye

Utca, házszám: Hunyadi J. utca 17.

Hrsz.: 33060

Jelenlegi védelem:

Javasolt védelem:

Helyi védelem

-

Az építmény jelenlegi rendeltetése:

Az épület déli részében fecskeház lett kialakítva 2012-ben, pályázati forrás felhasználásával. Az egykori pedagógus szolgálati lakás került felújításra és átalakításra, mely átalakítással egy három szobás modern lakás jött létre, melyet jelenleg 1 család használ. Az épület északi részében az óvodai beszoktatást segítő baba-mama klubhelyiség került kialakításra, miután 2005-ben az óvoda bezárt. A klub vizesblokkja is megújításra került. Az épületben működik Tekenye község Önkormányzata is.

Az épület és környezetének leírása:

A település központjában helyezkedik el ez az utcával párhuzamos gerincű egykori iskolaépület,

mely önkormányzati tulajdonban van és közösségi funkcióval hasznosított. Utafronti homlokzatán szigorú nyílásrenddel rendelkezik, tetőhéjalása hagyományos agyagcserép. 2013-ban a felújítás során a cserepeket a helyiek átmosták és mosást követően kerültek vissza a helyükre.

Védendő:

Épület tömege, nyílásrendje, tetőhéjalása.

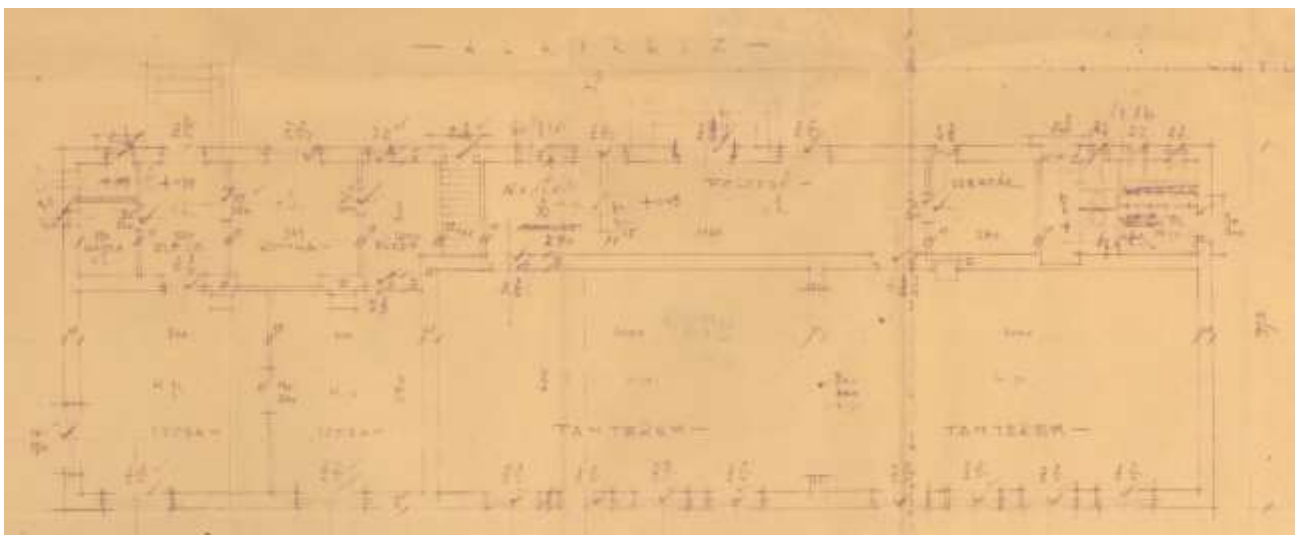
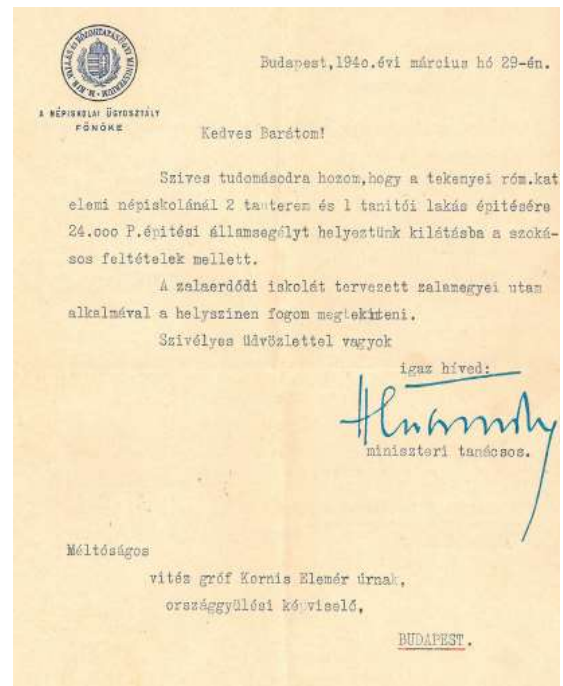
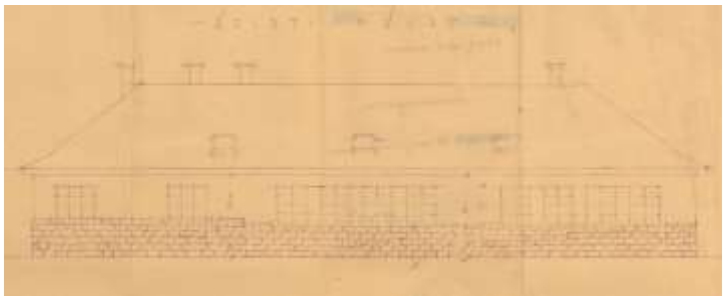
Korrekciós javaslat:

Tetőfelújítás esetén égetett agyagcserép használata javasolt.

Egyéb adatok:

1940. április 3-án kapta a hírt Kovács Imre plébános, miszerint a tekenyei római katolikus népiskola 2 tanterem és egy tanítói lakás építésére 24000 pengő államsegélyt helyez kilátásba méltóságos vitéz gróf Kornis Elemér úr.

(jobbra vitéz gróf Kornis Elemér levele a plébánosnak)

1940-ben készült tervek (keleti homlokzat, alaprajz)

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP

Megnevezés: Kultúrház

Sorszám: HV-03

Cím, elhelyezkedés

Település: Tekenyé

Utca, házszám: Hunyadi J. utca 11.

Hrsz.: 33064

Cím, elhelyezkedés

Település: Tekenyé

Utca, házszám: Hunyadi J. utca 11.

Hrsz.: 33064

Cím, elhelyezkedés

Település: Tekenyé

Utca, házszám: Hunyadi J. utca 11.

Hrsz.: 33064

Cím, elhelyezkedés

Település: Tekenye

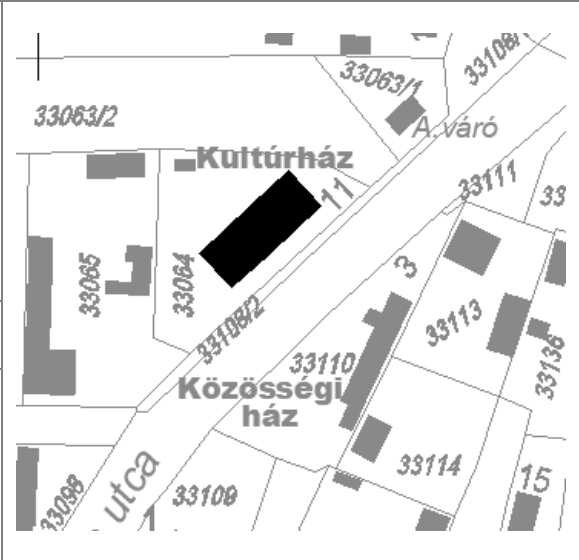
Utca, házszám: Hunyadi J. utca 11.

Hrsz.: 33064

Jelenlegi védelem:

Javasolt védelem:

Helyi védelem

Az építmény jelenlegi rendeltetése:

Az épület az elmúlt években felújításra került, közösségi térként funkcionál. A korábban itt működő háziorvosi rendelő és az egyéb egészségügyi és szociális ellátások az egészségházba kerültek áthelyezésre. Jelenleg a könyvtár működik az épületben.

Az épület és környezetének leírása:

A Kultúrház a Generációk házához délre helyezkedik el a Hunyadi utca nyugati oldalán. A középület az utcával párhuzamos gerincű épület, kontyolt tetőszerkezettel az északi és déli végein. Tetőhéjalása hagyományos agyagcserép, az épület tömege egyszerű, tagolatlan.

A Kultúrház a Generációk házához délre helyezkedik el a Hunyadi utca nyugati oldalán. A középület az utcával párhuzamos gerincű épület, kontyolt tetőszerkezettel az északi és déli végein. Tetőhéjalása hagyományos agyagcserép, az épület tömege egyszerű, tagolatlan.

Védendő:

Épület tömege, homlokzati nyílásrendje, tetőhéjalása.

Korrekció javaslat:

-

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP

Megnevezés: Föld- és kézművesek háza

Sorszám: HV-04

Cím, elhelyezkedés

Település: Tekenye

Utca, házszám: Kossuth tér 3.

Hrsz.: 33110/2

Jelenlegi védelem:

Javasolt védelem:

Helyi védelem

-

Az építmény jelenlegi rendeltetése:

Az épület jelenleg önkormányzati tulajdonban van, a település közfoglalkoztatottjai számára került kialakításra. A település szerszámai, eszközei itt vannak eltárolva, valamint épült még itt közösségi célra pince, kemence és aszaló is.

(jobbra az épület a felújítás előtt)

Az épület és környezetének leírása:

A kultúrházzal szemben található ez a hagyományos hosszházas parasztház, mely szimmetrikus, kontyolt nyeregtetővel rendelkezik, a bejáratnál keresztzárnyal (zárt veranda) került kialakításra. A tető héjazata hagyományos agyag cserép. 2019-ben a külső nyílászárók cseréje megtörtént, valamint az épület külső hőszigetelése, festése.

Védendő:

Épület tömege, tetőhéjalása.

Korrekciós javaslat:

Tetőfelújítás esetén égetett agyagcserép használata javasolt.

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP

Megnevezés: Kereszt

Sorszám: HV-05

Cím, elhelyezkedés

Település: Tekenye

Hrsz.: 030042/16

Jelenlegi védelem:

Javasolt védelem:

Helyi védelem

-

Védendő: teljes építmény

Megnevezés: Kereszt

Sorszám: HV-06

Cím, elhelyezkedés

Település: Tekenye

Hrsz.: 030045/35

Jelenlegi védelem:

Javasolt védelem:

Helyi védelem

-

Védendő: teljes építmény

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP

Megnevezés: Kereszt

Sorszám: HV-07

Cím, elhelyezkedés

Település, utca: Tekenye

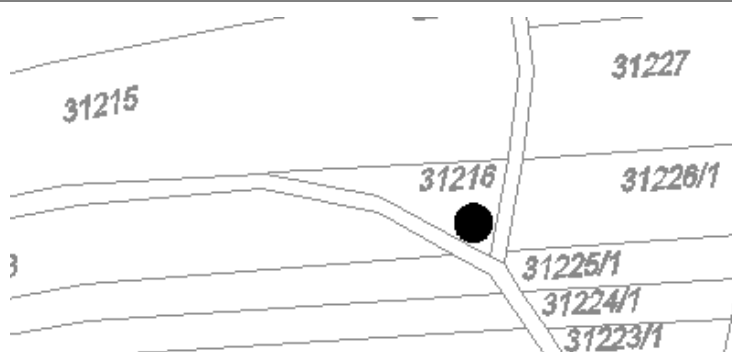
Hrsz.: 31216

Jelenlegi védelem:

Javasolt védelem:

Helyi védelem

-

Védendő: teljes építmény

Megnevezés: Szobor

Sorszám: HV-08

Cím, elhelyezkedés

Település, utca: Tekenye

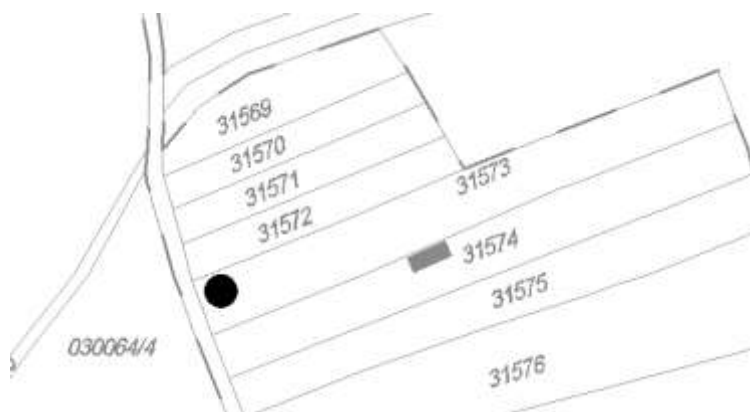
Hrsz.: 31573

Jelenlegi védelem:

Javasolt védelem:

Helyi védelem

-

Védendő: teljes építmény

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP

Megnevezés: Kereszt

Sorszám: HV-09

Cím, elhelyezkedés

Település, utca: Tekenye, Móri utca

Hrsz.: 33293

Jelenlegi védelem:

Javasolt védelem:

Helyi védelem

-

Védendő: teljes építmény

Megnevezés: Szobor

Sorszám: HV-10

Cím, elhelyezkedés

Település, utca: Tekenye, Orgona u. 6.

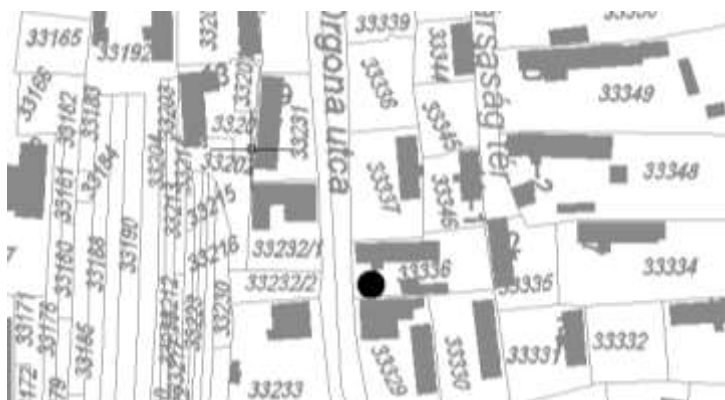
Hrsz.: 33336

Jelenlegi védelem:

Javasolt védelem:

Helyi védelem

-

Védendő: teljes építmény

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP

Megnevezés: Kereszt

Sorszám: HV-11

Cím, elhelyezkedés

Település: Tekenye, temető

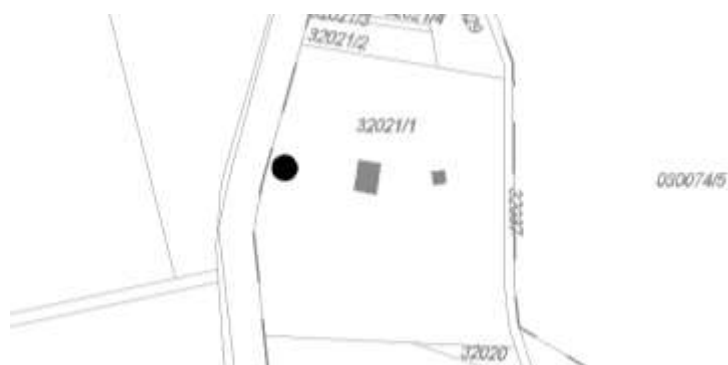
Hrsz.: 32021/1

Jelenlegi védelem:

Javasolt védelem:

Helyi védelem

-

Védendő: teljes építmény

Megnevezés: Szobor

Sorszám: HV-12

Cím, elhelyezkedés

Település: Tekenye, Kossuth tér 3.

Hrsz.: 33110/2

Jelenlegi védelem:

Javasolt védelem:

Helyi védelem

-

Védendő: teljes építmény

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP

Megnevezés: Kereszt

Sorszám: HV-13

Cím, elhelyezkedés

Település: Tekenye, Gesztenyés út 4.

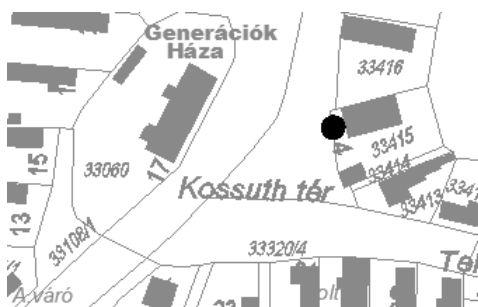
Hrsz.: 33415

Jelenlegi védelem:

Javasolt védelem:

Helyi védelem

-

Védendő: teljes építmény

Megnevezés: Kereszt

Sorszám: HV-14

Cím, elhelyezkedés

Település: Tekenye, Tekenye tér (templom kert)

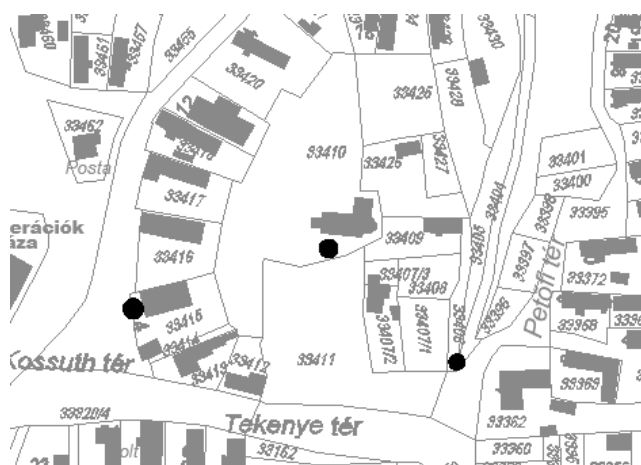
Hrsz.: 33410

Jelenlegi védelem:

Javasolt védelem:

Helyi védelem

-

Védendő: teljes építmény

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP

Megnevezés: Kereszt

Sorszám: HV-15

Cím, elhelyezkedés

Település: Tekenye, Tekenye tér

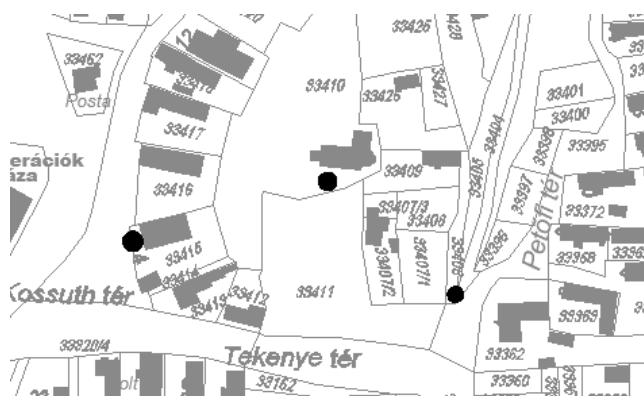
Hrsz.: 33406

Jelenlegi védelem:

Javasolt védelem:

Helyi védelem

-

Védendő: teljes építmény

Megnevezés: Kereszt

Sorszám: HV-16

Cím, elhelyezkedés

Település: Tekenye, Tekenye tér (templom kert)

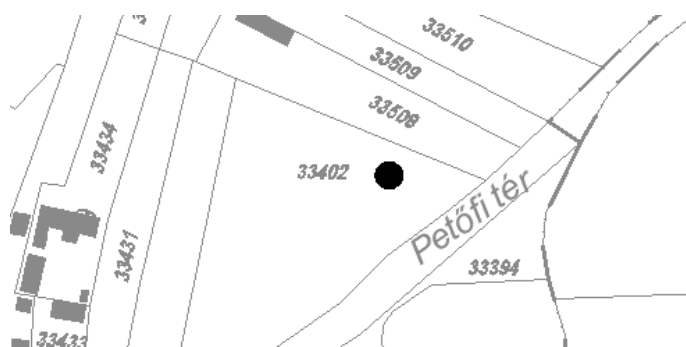
Hrsz.: 33402

Jelenlegi védelem:

Javasolt védelem:

Helyi védelem

-

Védendő: teljes építmény

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP

Megnevezés: Kereszt

Sorszám: HV-17

Cím, elhelyezkedés

Település: Tekenye

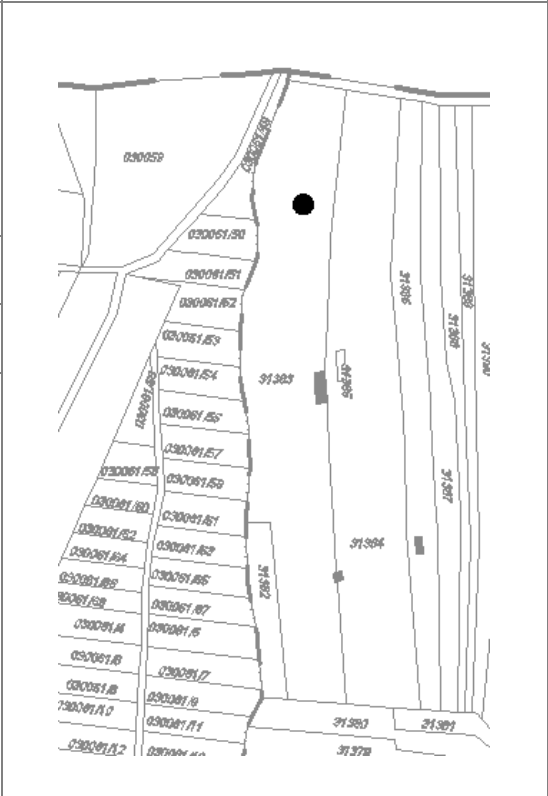
Hrsz.: 31383

Jelenlegi védelem:	Javasolt védelem:
---------------------------	--------------------------

Helyi védelem

--

Védendő: teljes építmény

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP

Megnevezés: Tájház		Sorszám: HV-18
Cím, elhelyezkedés Település: Tekenye Utca, házszám: Hunyadi u. 16. Hrsz.: 33470		
Jelenlegi védelem:	Javasolt védelem:	
Helyi védelem	-	

Az építmény jelenlegi rendeltetése:

egykori lakóépület, jelenleg használaton kívül van, tervezett funkciója tájház

Az épület és környezetének leírása:

épület beépítési módja, típusa

Tekenye település északi részén, a településmagtól északra lévő Hunyadi János utca keleti oldalán tipikus **oldalhatáron álló beépítési módú**, egytraktusos lakóépületek sorába illeszkedve helyezkedik el a 16. számú lakóépület a 33470 hrsz.-ú telken, mely egy tipikus, egyszerűbb kialakítású **parasztház**. A lakóépület az északi telekhatártól (oldalhatártól) néhány méterre épült. A lakóépület építésének időpontjáról pontos adattal nem rendelkezünk, az építés a XX. század elejére datálható.

épület alaprajzi elrendezése, szerkezete

Eredetileg a lakóház **egytraktusos**, téglalap alaprajzi kialakítású volt, falszerkezete vályogból készült, vert falas, **tömésfalas** technológiával. A falazat alsó részén téglából lábazat készült, mely a

vályogfal fogadó szerkezete. A falakat a fal felső részén koszorú hiányában **falkötővas** fogja össze. A bejárattól északra az épület középső részén lehetett a konyha, kamra, ahol egy kemence is volt korábban, mely már elbontásra került. Az épület nyugati részén, az utcafronton egy nagyobb szoba, az épület keleti részén is egy kisebb szoba található. Az eredeti épületrész felett gerendás, deszkaborításos pórfödém készült, ahol a gerenda- és deszkaszerkezet látszó, mely rendkívül jó állapotban van.

A korábbi bejárati rész kiegészült a későbbiekben egy keresztszárnyal, így az alaprajzi elrendezés egy bejárati előtér résszel kibővült. A később hozzátoldott épületrész már téglából készült, földeme vakolt, itt már nem készült pórfödém.

Az épület keleti irányban melléképítménnyel folytatódott, mely már elbontásra került. A melléképítmény az alaptérképen még jelölt, az elbontott épületrész nem került törlésre a térképről.

homlokzat, nyílászárók

Az utcafronti fő homlokzaton két kisebb méretű fa ablak található, kívül hagyományos fa szerkezetű zsalugáterrel, belül fa könyöklővel. Az ablakok felett íves áthidaló került kialakításra, mely a belső oldalon látható.

A későbbi bővítésben fémszerkezetű nyílászáró van, az egyik már elbontásra kerül. A bejárati ajtó üvegezett, fa szerkezetű ajtó.

Az épület eredetileg vakolt és színezett volt, a vakolat már sok helyen levált a vályogról és a tégláról. Az épület nyugati és északi részén az épület már újra lett vakolva, mely vakolat egy durva felülettel került kialakításra. Az épület nyugati oldalán, az utcai homlokzaton díszes, húzott ereszpárkány látható.

A tetőszerkezet az utcafronton és a bejárati épületrész felett kontyolt, egyébként szimmetrikus nyeregtetős kialakítású. A lakóépület hagyományos agyagcseréppel fedett.

Történeti adatok:

A XIX. század második felében kialakul a mai Hunyadi utca – központhoz kapcsolódó – keleti oldalának beépítése is, mely az alábbi kataszteri térkép részleten látható. A jellegzetes, kelet-nyugat irányú telkeken elhelyezkedő kisléptékű, egytraktusos lakóépületek beépítése a korábbi, régebbi, halmazos településszerkezettől kissé eltér, egy rendezettebb, szabályosabb utcakép alakul ki. Ezen a térképen - mely a XIX. század közepén készült - tárgyi épület még nem szerepel, ezért feltételezzük, hogy kicsit később, a század végén, vagy a XX. század elején jött létre, illeszkedve a korábbi épületek sorába.

Védendő:

Épület tömege, tetőhéjalása, nyílásrendje, pórfödém.

Korrektíós javaslat:

A meglehetősen rossz műszaki állapotú épületet fel kell újítani a megfelelő építőanyagok felhasználásával. Elsődleges feladat a beázó tető és födém szerkezet helyreállítása, a falszerkezet felületének véglegesítése. Javasolt a vályogvakolat, mészfesték használata a falakon, a födémgerendák és deszkák olajozása, vagy pácolása.

A tervezett tájház kialakítása egy megfelelő módja az épület további méltó használatának.